

Sygn. akt XI U 489/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Katowicach - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

XI Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Anna Melcer - Pamuła</i>
Protokolant:	st.sekr.sądowy Edyta Zając

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2013r. w Katowicach

sprawy **J. M. (J. M.)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania **J. M.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 21 stycznia 2013 r. nr (...)

oddala odwołanie

(...) 489/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.01.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w R. odmówił J. M. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy przytoczył treść art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z przepisami rozp. Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, stwierdzając, że ubezpieczony nie spełnia przesłanki zawartej w w/w przepisach do uzyskania prawa do emerytury, bowiem nie udokumentował co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych na dzień 1.01.1999r., a jedynie 4 lata, 2 miesiące, 22 dni, przy ogólnym stażu pracy 33 lata, 9 miesięcy, 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy podał, że do pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od dnia 1.07.1964r. do dnia 15.05.1968r. w firmie (...) w M., z uwagi, iż przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 5.07.2010r. nie posiada pieczętki zakładu pracy oraz pieczętki imiennie-stanowiskowej osoby wystawiającej świadectwo, okresu zatrudnienia od dnia 14.10.1974r. do dnia 31.07.1980r., gdyż ubezpieczony nie przedłożył zaświadczenia stwierdzającego, jaki faktycznie zajmował stanowisko malarz – lakiernik, czy monter, a ponadto, że nie zaliczył okresu zasadniczej służby

wojskowej od dnia 23.10.1969r. do dnia 14.10.1971r., ponieważ zgodnie z w/w przepisami nie jest to okres pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony J. M. złożył odwołanie od w/w decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury. Ubezpieczony stwierdził, że w poprzednim postępowaniu o emeryturę Sąd uznał mu niektóre okresy zatrudnienia, nieuwzględnione przez ZUS i, że po doliczeniu okresu służby wojskowej, zgodnie z powołanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, posiada wymagany okres pracy w szczególnych warunkach do nabycia prawa do emerytury. Stwierdził przy tym, że nie może pogodzić się z niezaliczeniem mu do pracy w szczególnych okresu działalności gospodarczej – lakiernictwo prowadzonej od dnia 2.11.1980r. do dnia 28.02.1999r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i podkreślając, że gdyby nawet uwzględnić ubezpieczonemu sporne okresy zatrudnienia jako pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, to i tak nie jest on w stanie udowodnić co najmniej 15 lat takiej pracy.

W toku przeprowadzonego postępowania Sąd dopuścił dowód z akta organu rentowego, z akt Sądu Okręgowego w Katowicach, sygn. XIU 2231/10 i Sądu Apelacyjnego w Katowicach, sygn. III AUa710/11 oraz z zeznań ubezpieczonego J. M., przesłuchanego w charakterze strony na rozprawie w dniu 12.04.2013r., i na podstawie zebranego materiału dowodowego ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony J. M., ur. (...), uprawniony do zasiłku przedemerytalnego, pierwszy wniosek o emeryturę złożył dnia 27.05.2010r. /k. 3-5 akt emer. ZUS/.

Po rozpoznaniu w/w wniosku, organ rentowy decyzjami z dnia 29.06.2010r. i z dnia 30.08.2010r. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z powodu niespełnienia warunków wynikających z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wskazując, że ubezpieczony udowodnił jedynie 4 lata, 2 miesiące, 22 dni pracy w szczególnych warunkach, zamiast 15 lat takiej pracy, ponieważ nie zaliczył okresu zatrudnienia od dnia 1.07.1964r. do dnia 15.05.1968r. w firmie (...) w M. oraz okresu od dnia 14.10.1974r. do dnia 31.07.1980r. /k. 41, k. 61 akt emer. ZUS/.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 10.02.2012r., sygn. akt XIU 2231/10 oddalił odwołanie J. M. od w/w decyzji, ustalając, że ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym stażem pracy w szczególnych warunkach co najmniej 15 lat.

Apelację ubezpieczonego od w/w wyroku Sądu Okręgowego oddalił Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 10.11.2011r., wskazując w uzasadnieniu, że po doliczeniu do uznanych przez organ rentowy 4 lat, 2 miesiące, 22 dni pracy w szczególnych warunkach, okresu pracy ubezpieczonego od dnia 1.01.1967r. do dnia 31.12.1967r. /1 rok/ i od dnia 10.03.1968r. do dnia 15.05.1968r. /2 miesiące, 6 dni/ oraz od dnia 14.10.1974r. do dnia 31.07.1980r. /5 lat, 9 miesięcy, 18 dni/, ubezpieczony posiada ogółem 11 lat, 2 miesiące, 16 dni pracy w szczególnych warunkach, i stwierdzając przy tym, że „sytuacji nie zmienia ewentualne doliczenie okresu od 1.07.1964r. do 31.12.1966r., w którym ubezpieczony był zatrudniony w Zakładzie (...) w M. w ramach umowy o naukę zawodu, bo uwzględnienie tego okresu – 2 lata, 6 miesięcy/ ku czemu brak jednak podstaw z uwagi na niewykonywanie w tym czasie pracy w warunkach szczególnych w pełnym wymiarze czasu pracy/ - dałoby w sumie 13 lat, 8 miesięcy, 16 dni”.

W dniu 28.12.2012r. ubezpieczony J. M. ponownie złożył wniosek o emeryturę, wnosząc o doliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zasadniczej służby wojskowej i powołując się w tym zakresie na wskazane orzecznictwo Sądu Najwyższego /k. 65-67 akt emer. ZUS/.

Po rozpoznaniu powyższego wniosku organ rentowy ponownie w zaskarżonej przez ubezpieczonego decyzji z dnia 21.01.2013r. odmówił mu prawa do emerytury w oparciu o w/w przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS i rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983r., stwierdzając, że ubezpieczony do dnia 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego

15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a tylko 4 lata, 2 miesiące, 22 dnia takiej pracy, ponieważ ponownie nie uwzględnił okresów od dnia 1.07.1964r. do dnia 15.05.1968r. i od dnia 14.10.1974r. do dnia 31.07.1980r., a ponadto nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresu zasadniczej służby wojskowej ubezpieczonego, stwierdzając, że zgodnie z w/w przepisami nie jest to okres pracy w szczególnych warunkach /k. 92 akt emer. ZUS/.

Istotą sporu jest więc ustalenie, czy ubezpieczony J. M. w dacie wydania zaskarżonej decyzji organu rentowego z dnia 21.01.2013r., która podlega weryfikacji w niniejszym postępowaniu odwoławczym, spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa emerytury w niższym wieku emerytalnym, wynikające z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 32 tej ustawy /Dz.U. z 2009r. Nr 153 poz. 1227 ze zm./ i przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze /Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm./.

Zgodnie z w/w przepisami ubezpieczony - mężczyzna, urodzony po dniu 31.12.1948r., który wykonywał, będąc pracownikiem, prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, stanowiącym załącznik do w/w rozp. RM, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: ukończył 60 lat życia, osiągnął w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. na dzień 1.01.1999r., wymagany okres zatrudnienia wynoszący stosownie do § 3 tego rozp. RM - 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3 w/w rozp. RM -co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa, rozwiązał stosunek pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem, przy czym od dnia 1.01.2013r. warunek rozwiązania stosunku pracy został uchylony.

Równocześnie w myśl § 2 ust. 1 tego rozp. RM okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozp. są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Niespornym pomiędzy stronami jest, że ubezpieczony J. M. legitymuje się na dzień 1.01.1999r. wymaganym ogólnym stażem pracy co najmniej 25 lat /udowodnił 33 lata, 9 miesięcy, 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych/, w tym posiada udowodnione według organu rentowego 4 lata, 2 miesiące, 22 dni pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu w szczególnych warunkach, w dniu 23.06.2010r. ukończył 60 lat życia, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Sporna kwestia w niniejszym postępowaniu sprowadza się do rozstrzygnięcia, czy okres zasadniczej służby wojskowej odbytej przez ubezpieczonego należy zaliczyć mu do stażu pracy w szczególnych warunkach i czy ubezpieczony posiada na dzień 1.01.1999r. wymagane ustawowo co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Należy podkreślić, że niesporny, uwzględniony przez organ rentowy okres pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach, wynoszący 4 lata, 2 miesiące, 22 dni, to okres pracy ubezpieczonego na stanowisku malarz-lakiernik od dnia 16.05.1968r. do dnia 21.10.1969r. i od dnia 2.11.1971r. do dnia 17.08.1974r. w Państwowej (...) Oddział w M., wykazany świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach /k. akt emer. ZUS/.

Jak wskazuje zaświadczenie Archiwum Wojskowego w O. z dnia 16.01.2013r. /k. ubezpieczony pełnił zasadniczą służbę wojskową od dnia 23.10.1969r. do dnia 13.10.1971r., a więc do jej odbycia powołany został w czasie wykonywania pracy w szczególnych warunkach w (...) Oddział w M. i po jej odbyciu podjął ponownie tę pracę w wymaganym dla uznania ciągłości zatrudnienia okresie 30 dni.

W związku z powyższym, zdaniem Sądu, w/w okres zasadniczej służby wojskowej ubezpieczonego należy zaliczyć mu do okresu pracy w szczególnych warunkach pracy, bowiem Sąd podziela stanowisko i argumentację Sądu Najwyższego wyrażone np. w wyrokach z dnia 6.04.2006r., III UK 5/06, z dnia 25.02.2010r., II UK 219/09.

Okresami pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach są także okresy jego zatrudnienia od dnia 1.01.1967r. do dnia 31.12.1967r. i od dnia 10.03.1968r. do dnia 15.05.1968r. /tj. 1 rok, 2 miesiące, 6 dni/ w firmie (...) w M.

na stanowisku lakiernika w pełnym wymiarze czasu pracy oraz od dnia 14.10.1974r. do dnia 31.07.1980r. /tj. 5 lat, 9 miesięcy, 18 dni/ w Fabryce (...) w T. na stanowisku malarza-lakiernika w pełnym wymiarze czasu pracy, które były już przedmiotem poprzedniego postępowania sądowego i zostały uznane przez Sąd Apelacyjny za okresy pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach, a w niniejszym postępowaniu ubezpieczony przedstawił odnośnie tego ostatniego okresu pracy dodatkowo świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione dnia 31.01.2013r. przez (...) S.A. w T. /k. 32 a.s./.

Nie ma natomiast podstaw prawnych do zaliczenia ubezpieczonemu do pracy w szczególnych warunkach okresu od dnia 1.07.1964r. do dnia 31.12.1966r., w którym ubezpieczony pracował w w/w firmie (...) w M. jako uczeń zawodu, co stwierdził już Sąd Apelacyjny w Katowicach w w/w postępowaniu /vide uzasadnienie wyroku z dnia 10.11.2011r./.

Przedłożona przez ubezpieczonego do akt organu rentowego /k. 68 akt emer. ZUS/ umowa o naukę rzemiosła z dnia 1.08.1964r. wskazuje, że czas pracy dla ucznia w wieku 14 – 16 lat wynosił 6 godzin i 36 godzin tygodniowo, a po ukończeniu 16 – tego roku życia, obowiązywał 8 godzinny czas pracy, przy czym do czasu nauki rzemiosła w zakładzie rzemieślniczym wlicza się czas faktycznego doksztalcania się w szkole lub na kursach, w wymiarze nie większym niż 18 godzin tygodniowo, niezależnie od tego, czy doksztalcanie odbywa się w godzinach pracy w zakładzie rzemieślniczym, czy poza tymi godzinami.

Przesłuchany w charakterze strony na rozprawie w dniu 12.04.2013r. ubezpieczony J. M. zeznał, że w w/w okresie uczęszczał do szkoły zawodowej dla pracujących w M. i kiedy podjął naukę zawodu miał 14 lat, a gdy ukończył miał 16 lat, w związku z czym pracował wtedy jako uczeń zawodu 3 razy w tygodniu po 6 godzin dziennie, a w pozostałe 3 dni chodził do szkoły /k. 34 a.s./.

Zatem, w powyższym okresie ubezpieczony J. M., pracując w ramach umowy o naukę zawodu, nie wykonywał pracy lakiernika stale, w pełnym wymiarze czasu pracy, jak wymaga tego w/w przepis § 2 ust. 1 rozp. RM z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i z tego powodu okres ten nie może być doliczony do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Należy zaznaczyć, że Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu w/w wyroku z dnia 10.11.2011r. zajął także stanowisko odnośnie prowadzenia przez ubezpieczonego działalności gospodarczej w zakresie lakiernictwa pojazdowego, stwierdzając, że brak jest również podstaw do uwzględnienia przy ustalaniu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach tego okresu, bowiem emerytura przewidziana w w/w przepisach przysługuje wyłącznie osobom, które w trakcie wykonywania pracy w szczególnych warunkach pozostawały w stosunku pracy.

Reasumując, po doliczeniu okresu odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej, tj. 1 rok, 11 miesięcy, 21 dni, do w/w okresów pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach, które łącznie wynoszą 11 lat, 2 miesiące, 16 dni, należy stwierdzić, że na dzień 1.01.1999r. ubezpieczony nie legitymuje się co najmniej 15 latami pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jak wymagają tego w/w przepisy ustawy i rozp. RM z dnia 8.02.1983r.

W tym stanie rzeczy Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia odwołania ubezpieczonego i zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego, wobec czego orzekł jak w sentencji na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

SSO Anna Melcer – Pamuła